

Sygn. akt II Ca 141/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Puchalska (spr.)
Sędziowie:	SSR del. Jacek Malinowski SSO Grażyna Wołosowicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w L.

z udziałem A. K. (1)

o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 13 grudnia 2012 r. sygn. akt I Ns 2194/11

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna w L. wniosła o stwierdzenie, że Skarb Państwa nabył z dniem 1 stycznia 1975 roku przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, polegającej na posadowieniu stanowiska słupowego wraz z odcinkiem linii napowietrznej WN 110kV N.- B. i na prawie nieodpłatnego dostępu do tego słupa i do linii napowietrznej w zakresie niezbędnym do eksploatacji w/w słupa i linii oraz usuwania awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji na nieruchomości położonej w obrębie wsi P., gmina B. oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której to nieruchomości prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w Bielsku Podlaskim w V Wydziale Ksiąg Wieczystych księga wieczysta o numerze (...), w przebiegu wykreślonym przez biegłego geodetę S.

W. w opinii z dnia 13 listopada 2012 roku. Ponadto wniósł o zasądzenie od uczestnika postępowania na swoją rzecz kosztów zastępstwa prawnego.

Uczestnik postępowania A. K. (1) wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Wywodził, że wnioskodawca, ani jego poprzednicy prawni, nie byli samoistnymi posiadaczami tej linii energetycznej o czym świadczy fakt, że firmy wykonujące prace w imieniu wnioskodawcy zwracały się do właściciela o wyrażenie zgody na wejście na grunt. Ponadto z właścicielami sąsiednich nieruchomości, na których również znajduje się przedmiotowa linia energetyczna, wnioskodawca zawarł umowy o ustanowienie służebności przesyłu, wypłacił też tym osobom odszkodowanie.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim stwierdził, że Skarb Państwa nabył z dniem 1 stycznia 1975 roku przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, polegającą na posadowieniu stanowiska słupowego oraz linii napowietrznej WN 110kV N.-B. i na prawie dostępu do stanowiska słupowego i do tej linii napowietrznej w zakresie niezbędnym do eksploatacji w/w stanowiska słupowego i linii oraz usuwania awarii, dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji na nieruchomości położonej w obrębie wsi P., gmina B. oznaczonej numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 3,03 ha, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW (...), w przebiegu określonym kolorem zielonym na szkicu sytuacyjnym przez biegłego z zakresu geodezji S. W. z dnia 13 listopada 2012 roku (k. 248), stanowiącym integralną część niniejszego orzeczenia. Jednocześnie zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 47 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego. Stwierdził, że zainteresowani ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sąd I instancji ustalił, iż w dniu 7 marca 1960 roku Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w B., po rozpoznaniu wniosku Zakładu (...) w Ł. z dnia 4 grudnia 1959 roku, na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości oraz art. 97 kpa, zezwolił Zakładowi (...) w Ł. na przeprowadzanie prac związanych z budową linii energetycznej WN 110 kV na gruntach stanowiących własność prywatną oznaczonych na szkicu sytuacyjnym przebiegającym przez miejscowości: R., W., D., C., H., O. do siedziby w B..

Protokołem odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji z dnia 4 listopada 1961 roku linia napowietrzna 110 kV B.- B. została przekazana do użytku Zakładowi (...) w B..

Na podstawie tychże dokumentów wybudowano napowietrzną linię energetyczną WN 110 kV przebiegającą przez nieruchomość położoną w obrębie wsi P. oznaczoną numerem geodezyjnym (...). Ponadto na granicy działek (...) posadowiony jest słup energetyczny wchodzący w skład linii energetycznej WN- 110 kV N.- B.. Nieruchomość położona w obrębie wsi P., gmina B. oznaczona numerem geodezyjnym (...), dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Bielsku Podlaskim w V Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) stanowi własność A. K. (1). Jest to niezabudowana nieruchomość rolna, która poprzednio stanowiła własność rodziców A. K. (1).

Sąd Rejonowy ustalił, iż od chwili przekazania linii protokołami odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji linia została przyjęta do użytkowania i od tej pory była nieprzerwanie wykorzystywana przez Zakład (...) w B.. Obie linie podlegały konserwacji, corocznym oględzinom przeprowadzanym przez pracowników zakładu oraz co pięć lat szczegółowemu przeglądowi. Obowiązkiem pracownika zakładu - montera było podejście do słupa, dokonanie jego oceny wizualnej oraz dokonanie pomiaru uziemienia słupa. Wobec tych linii energetycznych nie odnotowano większych awarii.

Na mocy zarządzenia numer 184/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09 lipca 1993 roku oraz aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną, dokonanego aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 roku (...), a także sprostowania aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną oraz zmiany

statutu spółki, dokonanych aktem notarialnym z dnia 28 lipca 1993 roku, (...), przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w B. zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w B.. Zakład (...) Spółka Akcyjna w B. został następnie zbyty na rzecz wnioskodawcy umową aportowego zbycia przedsiębiorstwa sporządzoną aktem notarialnym dnia 30 czerwca 2007 roku Rep. A nr 55 (...).

Sąd I instancji posiłkując się opinią biegłego sądowego z zakresu geodezji S. W. wskazał, że przebieg linii napowietrznej WN -110 kV na gruncie odpowiada pierwotnym planom jej przebiegu i linia ta nie zmieniła swego położenia aż do jej przebudowy w 2008 roku, kiedy dostawiono pojedyncze słupy, lecz usytuowanie linii się nie zmieniło.

Sąd I instancji po przeprowadzeniu postępowania dowodowego doszedł do wniosku, iż posiadanie służebności zostało udowodnione za pomocą zeznań pracowników wnioskodawcy oraz kart oględzin/przeglądu linii. Z zebranych dowodów wynika, że pracownicy wnioskodawcy bez żadnych przeszkód dokonywali konserwacji linii, jak i słupa energetycznego, przeprowadzali przeglądy i naprawy wchodząc bez żadnych przeszkód na działki, po których przebiegała sieć, w tym na działkę (...). Powyższemu nie sprzeciwiali się właściciele działek, którzy nie oponowali użytkowaniu słupa i linii energetycznej, a także korzystaniu w niezbędnym zakresie z gruntów, na których posadowione są owe urządzenia przesyłowe. Zdaniem Sądu I instancji świadczy to o używaniu, korzystaniu oraz eksploataowaniu przedmiotowej linii przez kolejne przedsiębiorstwa przesyłowe będące poprzednikami prawnymi wnioskodawcy. Korzystanie to spełnia przesłanki z art. 352 k.c. i oznacza, iż wnioskodawca oraz jego poprzednicy prawni posiadali służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu. Przedstawione przez uczestnika postępowania umowy o udostępnienie gruntu zawarte między właścicielami sąsiednich nieruchomości z wnioskodawcą z lat od 2006 roku do 2010 roku dotyczą okresu po upływie terminu zasiedzenia. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż dowody z zeznań świadka E. P., M. K. i G. P. nie miały wpływu na rozstrzygnięcie.

W sprawie bezsporne było, że wnioskodawca jest właścicielem urządzeń przesyłowych posadowionych na działce nr (...). Poprzednicy prawni wnioskodawcy, tj. Zakład (...), Zakład (...) S.A. oraz (...) Spółka z o.o. w B. przekazali wnioskodawcy własność urządzeń na zasadzie przekształceń dokonywanych na podstawie obowiązujących wówczas przepisów w ramach sukcesji uniwersalnej.

Sąd Rejonowy miał na uwadze, iż budowa przedmiotowej linii nastąpiła w oparciu o decyzję wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej z 1958 roku. Wskazał, że skoro urządzenia zostały przeniesione na rzecz poprzednika prawnego wnioskodawcy i wraz z nimi doszło do przekazania decyzji administracyjnej, to należy przyjąć, że poprzednik prawny znajdował się wówczas w usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że przysługuje mu prawo korzystania z tych urządzeń w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu. Uzasadnia to przyjęcie dobrej wiary.

Sąd Rejonowy przyjął, iż o posiadaniu służebności można mówić poczynając od dnia 04.11.1961 roku, gdyż w tym dniu linia energetyczna została oddana do eksploatacji. Mając na uwadze treść art. 172 § 1 k.c. w pierwotnym brzmieniu oraz treść art. XLI § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94) wskazał, iż do zasiedzenia służebności na działce nr (...) w zakresie stanowiska słupowego i linii WN-110 kV doszło, z uwagi na dobrą wiarę, z upływem dziecięciu lat liczonych od dnia 01.01.1965 roku, to jest z dniem 01.01.1975 roku. Zgodnie z obowiązującą wówczas zasadą jednolitej własności państwowej, własność państwowa przysługiwała niepodzielnie państwu, a przedsiębiorstwa państwowe wykonywały jedynie zarząd mieniem państwowym w imieniu własnym, lecz na rzecz Skarbu Państwa. Wszelkie prawa mogły zatem nabywać na własność Skarbu Państwa, a nie na swoją rzecz, wobec czego do zasiedzenia służebności doszło na rzecz Skarbu Państwa.

Jako podstawę rozstrzygnięcia powołał art. 305¹ k.c., art. 305 k.c. w zw. z art. 292 k.c.

Apelację od powyższego postanowienia złożył uczestnik postępowania zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 352 k.c. poprzez uznanie, iż wnioskodawca oraz jego poprzednicy prawni posiadali służebność gruntową odpowiadającą treści służebności

przesyłu, podczas gdy z materiału dowodowego w sposób wyraźny wynika, iż wszelkie ingerencje w instalację sieci energetycznej związane z wejściem na nieruchomość będącą własnością uczestnika postępowania oraz nieruchomości sąsiednie wymagały zgody właścicieli tych nieruchomości;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 172 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. oraz art. 292 k.c. poprzez uznanie, iż wnioskodawca i jego poprzednicy prawni spełnili ustawowe przesłanki niezbędne do zasiedzenia służebności, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a zwłaszcza zeznania G. P., E. P. oraz dokumenty w postaci operatu szacunkowego i aktu notarialnego z dnia 15.11.2011 roku dotyczącego ustanowienia służebności przesyłu na tej samej linii energetycznej, w zakresie przebiegającej przez sąsiednią nieruchomość, jednoznacznie wskazuje na brak po ich stronie posiadania samoistnego niezbędnego do stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu;

3. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na jego wynik, a w szczególności art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, potraktowanie materiału dowodowego sprawy w sposób wybiórczy i pominięcie dowodów w postaci dokumentacji dotyczącej zapytań i wniosków, a także operatu szacunkowego, kierowanych do uczestników postępowania oraz innych właścicieli sąsiednich nieruchomości, w sprawie umożliwienia wejścia pracowników wnioskodawcy na teren nieruchomości, na których położona jest przedmiotowa instalacja elektryczna oraz kwestii dotyczących odpłatnego ustanowienia przedmiotowej służebności przez A. K. (1) na rzecz wnioskodawcy;

4. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd z treścią zgromadzonego materiału dowodowego polegającą na ustaleniu, iż pracownicy wnioskodawcy oraz jego poprzedników prawnych mieli swobodny, niczym nieograniczony dostęp do nieruchomości nr 144/2 w zakresie wykonywania służebności, podczas gdy dokumentacja znajdująca się w aktach sprawy oraz zeznania świadków w osobach E. P., M. K. i G. P. w sposób oczywisty wskazują, iż każdorazowo na wstęp na teren nieruchomości uzyskiwana była zgoda właścicieli.

Wskazując na powyższe wniósł o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania za obie instancje,**
- ewentualnie uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.**

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego. Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, mające oparcie w materiale dowodowym, który został poddany wszechstronnej analizie. Sąd Rejonowy nie dopuścił się również naruszenia prawa materialnego, gdyż w sposób prawidłowy ocenił, iż poprzednikowi prawnemu wnioskodawcy można przypisać przymiot posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, prawidłowo określił początek biegu terminu zasiedzenia, zastosował właściwe przepisy określające termin zasiedzenia i trafnie przyjął dobrą wiarę posiadacza służebności. Argumenty zawarte w apelacji kwestionujące trafność oceny prawnej Sądu Rejonowego, mają charakter wyłącznie polemiczny z prawidłowym rozstrzygnięciem.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż wywody apelacji, w których uczestnik postępowania wskazuje na brak samoistności posiadania po stronie poprzednika prawnego wnioskodawcy, są o tyle chybione, że posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia ma inny zakres, niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Korzystanie to polega na wykonywaniu takich aktów władztwa w stosunku do nieruchomości, które normalnie wykonuje osoba uprawniona z tytułu służebności. Musi mieć ono cechy z art. 352 k.c., a więc chodzi o inny zakres, niż posiadanie prowadzące do zasiedzenia (zob. postanowienie SN z dnia 04.10.2006r., II CSK 119/06, LEX nr 447190). Wprawdzie przepis art. 292 k.c. stanowi, iż do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia stosuje się przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie, to jednak należy mieć na uwadze, że przepisy te stosuje się jedynie odpowiednio. Tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Termin „odpowiednio” wymaga niejednokrotnie niezbędnych modyfikacji wynikających z istoty i celu danej konstrukcji prawnej. Należy mieć na uwadze okoliczność, że przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się zaś jako posiadanie zależne (art. 336 k.c.). Jest przy tym oczywiste, że musi być ono wykonywane „dla siebie” (zob. wyrok SN z dnia 31.05.2006r., IV CSK 149/05, LEX nr 258681). W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowodowy zebrany w sprawie potwierdza, iż poprzednik prawny wnioskodawcy faktycznie korzystał z nieruchomości należącej obecnie do uczestnika postępowania w taki sposób, jak to czyni osoba, której przysługuje służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Podnoszona w apelacji okoliczność, iż wnioskodawca występował do właścicieli nieruchomości o udostępnienie gruntu celem przebudowy przedmiotowej linii energetycznej i zawierał umowy z właścicielami nieruchomości sąsiednich o ustanowienie służebności przesyłu, jak też wypłacał odszkodowania, nie pozbawia poprzednika prawnego wnioskodawcy przymiotu posiadacza służebności.

Wskazać należy na stanowisko utrwalone w orzecznictwie, w myśl którego samoistny posiadacz nieruchomości, znajdujący się na drodze do jej zasiedzenia, nie traci cech posiadacza samoistnego przez to, że zwraca się do właściciela z ofertą kupna nieruchomości, ponieważ takie zachowanie nie wpływa na zamiar władania nią w charakterze właściciela, lecz świadczy jedynie o tym, iż posiadacz ma świadomość braku tytułu prawnego do nieruchomości i zmierza do jego wcześniejszego uzyskania niezależnie od jej ewentualnego zasiedzenia w przyszłości, a zatem może to wpływać tylko na ocenę jego złej lub dobrej wiary. W braku innych okoliczności nie wpływa to jednak na przesłanki, od których zależy nabycie własności w drodze zasiedzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2011 r., III CSK 251/10, LEX nr 1095830; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1999 r., I CKN 430/98, OSNC 1999/11/19). Przedstawione powyżej zapatrywanie zostało wyrażone w stanie faktycznym dotyczącym zasiedzenia prawa własności nieruchomości, niemniej jednak ma odpowiednie zastosowanie również do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia.

W świetle powyższego występowanie przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych do właścicieli gruntów sąsiednich z propozycjami ustanowienia służebności przesyłu, czy też o wyrażenie zgody na wstęp na teren nieruchomości, nie świadczy o braku przymiotu posiadacza służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Ponadto nie można tracić z pola widzenia, że okoliczność, iż wnioskodawca doprowadzał do zawarcia służebności przesyłu w drodze umowy na innych nieruchomościach, czy też wypłacał innym właścicielom nieruchomości odszkodowania, nie oznacza, iż nie doszło do zasiedzenia służebności na gruncie należącym obecnie do uczestnika postępowania. Posiadanie służebności gruntowej w stosunku do nieruchomości sąsiednich mogło mieć bowiem zupełnie inny przebieg i charakter, niż w przypadku nieruchomości należącej do uczestnika postępowania. Znaczenie w rozpoznawanej sprawie ma zaś jedynie władanie poprzedników prawnych wnioskodawcy w zakresie służebności gruntowej odnoszącej się do nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...).

Uczestnik postępowania twierdził, iż pracownicy poprzednika prawnego wnioskodawcy zwracali się o pozwolenie na wkroczenie na teren nieruchomości w celu wykonania czynności związanych z eksploatacją linii energetycznej,

jednakże materiał dowodowy zebrany w sprawie nie potwierdza, by takie sytuacje miały miejsce w okresie biegu terminu zasiedzenia. Jak wynika z zeznań świadka K. K., żony uczestnika postępowania, o zgodę na wejście na przedmiotową nieruchomość w celu wymiany słupa energetycznego zwrócono się w 2006 roku i w tym okresie podpisano umowę o udostępnienie gruntu, zaś w późniejszym okresie pełnomocnik wnioskodawcy kontaktował się z uczestnikiem postępowania w sprawie odszkodowania za zniszczenia i słup energetyczny. Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, iż zdarzenia te miały miejsce już po dacie zasiedzenia służebności. Również okoliczności, na jakie powoływali się pozostali świadkowie, to jest M. K., G. P. i E. P., a mianowicie negocjacje związane z remontem linii energetycznej i ustanowieniem służebności przesyłu, miały miejsce w 2006 roku i później. Złożone do akt umowy o udostępnienie gruntu dotyczą lat 2006-2010 (k. 70-75), zaś umowa o ustanowienie służebności przesyłu na tej samej linii energetycznej w zakresie przebiegającym przez nieruchomość sąsiednią należącą do E. P. została zawarta w dniu 15.11.2011 roku (k. 180-183). Również sam uczestnik postępowania na rozprawie w dniu 20.02.2012 roku wyjaśnił, iż dopiero parę lat temu zwrócono się do niego o umożliwienie wejścia na teren i przebudowy słupa energetycznego i dopiero po wymianie słupa zwracał się do wnioskodawcy o ustanowienie odpłatnej służebności.

Wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, na które powołuje się skarżący, wystąpiły po dacie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu i w konsekwencji nie mają one znaczenia w niniejszej sprawie. Podkreślenia wymaga przy tym, że decydującą chwilą dla oceny dobrej wiary jest moment objęcia w posiadanie, wobec czego zła wiara, która ujawni się po tym momencie, nie ma wpływu na wydłużenie terminu zasiedzenia.

Z protokołu odbioru linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV B.- B. wynika, iż odbiór linii nastąpił w dniu 04.11.1961 roku (k. 10-14), zatem jak trafnie przyjął Sąd Rejonowy, z tym dniem przystąpiono do korzystania z urządzeń przesyłowych. Zdarzenie to miało miejsce pod rządem dekretu z dnia 11.10.1946 r. - Prawo rzeczowe (Dz.U. R.P. Nr 57, poz. 319). Zgodnie z art. 184 prawa rzeczowego służebność gruntowa mogła zostać nabyta przez zasiedzenie, gdy polegała na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Analogiczne rozwiązanie przewiduje art. 292 k.c. Zarówno pod rządami prawa rzeczowego, jak i kodeksu cywilnego, przesłankami warunkującymi stwierdzenie zasiedzenia był upływ czasu, którego długość była uzależniona od dobrej lub złej wiary posiadacza. Przepis art. 50 prawa rzeczowego przewidywał trzydziestoletni termin zasiedzenia w złej wierze i dwudziestoletni w dobrej wierze. Z dniem 01.01.1965 roku wszedł w życie kodeks cywilny, który wprowadził dziesięcioletni termin zasiedzenia w dobrej wierze i dwudziestoletni termin zasiedzenia w złej wierze. Terminy te mają odpowiednie zastosowanie do stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej, co wynika z art. 292 k.c.

W myśl art. XLI § 2 zd. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 94), jeżeli zasiedzenie rozpoczęte przed wejściem w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych (czyli w przepisach prawa rzeczowego) wcześniej, niż termin zasiedzenia liczony od wejścia w życie kodeksu cywilnego - 01.01.1965 roku, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Jako zasadę w art. XLI § 1 przepisów wprowadzających ustawodawca przewidział stosowanie nowego prawa. Do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed wejściem w życie kodeksu cywilnego, od czasu jego wejścia w życie powinno się stosować, z wyjątkiem wskazanym wyżej, przepisy kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. XLI § 2 zd. 1 jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy, niż według przepisów dotychczasowych (czyli przepisów prawa rzeczowego), bieg zasiedzenia należy liczyć od daty wejścia w życie kodeksu cywilnego, czyli od dnia 01.01.1965 roku, co przy zasiedzeniu w dobrej wierze skutkuje upływem terminu zasiedzenia z dniem 01.01.1975 roku.

Wejście na teren nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...) w celu przeprowadzenia linii energetycznej wysokiego napięcia nastąpiło na podstawie decyzji z dnia 07.03.1960 roku wydanej w oparciu o art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. Nr 17, poz. 70). Zgodnie zaś z utrwalonym poglądem w orzecznictwie (m.in. postanowienie SN z dnia 17.12.2008 r., I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15), objęcie przez przedsiębiorstwo państwowe cudzej nieruchomości w posiadanie na podstawie art. 35 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy wywłaszczeniowej z 1958 roku w celu budowy urządzeń przesyłowych uzasadnia przyjęcie dobrej wiary tego przedsiębiorstwa, jako posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (art. 292 k.c. w związku z art. 172 § 1 k.c.). Z materiału dowodowego nie wynika, by powyższa decyzja

była ostateczna. Wskazać należy zaś, iż skutkiem wydania ostatecznej decyzji na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej z 1958 roku było takie ograniczenie własności nieruchomości, które w orzecznictwie uznaje się za swego rodzaju służebność, nazywaną służebnością publiczną lub służebnością przesyłową, która po wydaniu takiej decyzji powstawała z mocy prawa, przy czym wskazane skutki prawne mogły powstać wyłącznie w sytuacji uzyskania przez decyzję administracyjną cech decyzji ostatecznej. W sytuacji zatem, gdyby wnioskodawca dysponował ostateczną decyzją wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej z 1958 roku, należałoby przyjąć, iż przysługuje mu tytuł prawny do stałego korzystania z nieruchomości uczestnika postępowania poprzez umożliwienie wstępu na nieruchomość w celu założenia, a następnie eksploatacji i konserwacji, linii napowietrznej.

Okoliczność wydania decyzji wywłaszczeniowej, która nie uzyskała cech decyzji ostatecznej, pozwoliła rozważyć kwestię zasiedzenia służebności, a jednocześnie pozwoliła na przyjęcie dobrej wiary, gdyż dysponując nieostateczną decyzją wywłaszczeniową (k. 15) i zaświadczeniem lokalizacji szczegółowej (k. 16) poprzednik prawny wnioskodawcy pozostawał w usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że przysługuje mu prawo do przeprowadzenia linii energetycznej przez działkę nr (...) i prawo władania gruntem w zakresie służebności odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu.

W celu uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia wnioskodawca powinien był wykazać, że w okresie od 01.01.1965 roku do dnia 01.01.1975 roku, przy przyjęciu dobrej wiary, jego poprzednik prawny na nieruchomości nr 144/2 położonej w obrębie wsi P. posiadał służebność w takich granicach, jakich wymaga prawidłowa eksploatacja i konserwacja linii energetycznej wysokiego napięcia. Wnioskodawca udowodnił tę okoliczność za pomocą zeznań świadków K. W. (k. 67-76v) i A. K. (2) (k. 185v-186) oraz złożonych do akt sprawy dokumentów w postaci kart oględzin/przebiegów linii energetycznej (k. 81-159). Z zeznań tychże świadków wynika, iż od czasu odbioru przedmiotowej linii energetycznej w 1961 roku była ona cały czas eksploatowana, zaś co roku dokonywano oględzin linii i w zależności od potrzeb dokonywano czynności związanych z eksploatacją i konserwacją, przy czym czynności te były dokonywane bez żadnych przeszkód ze strony właścicieli nieruchomości. Co kilka lat były sprawdzane pomiary linii, dokonywano również takich czynności, jak dokręcanie nakrętek, malowanie linii, montowanie tabliczek ostrzegawczych, kontrola w kierunku ewentualnej korozji fundamentów (odkopywanie pachółków), jak też ewentualnie usuwanie zakrzewień. Czynności te były wykonywane na całej długości linii energetycznej, również odnośnie słupa energetycznego. Zgodnie z zeznaniami świadków właściciele gruntów nie są zawiadamiani o corocznych oględzinach linii energetycznej. Nie występuje się do nich również o pozwolenie na dokonanie czynności eksploatacyjnych. Co istotne, świadek A. K. (2) rozpoczął pracę w Rejonie Energetycznym w 1973 roku, a zatem jeszcze w okresie biegu terminu zasiedzenia. Zeznania świadków korelują zaś z treścią kart oględzin/przebiegów linii energetycznej. Wprawdzie protokoły te dotyczą okresu późniejszego, gdyż odnoszą się do lat 1996-2011, niemniej jednak potwierdzają, iż oględzin linii energetycznych dokonuje się co roku i że takie oględziny były przeprowadzane oraz że w miarę potrzeby dokonywano stosownych czynności eksploatacyjnych. Nie jest zatem tak, jak twierdzi skarżący, że w okresie biegu terminu zasiedzenia poprzednik prawny wnioskodawcy nie wykonywał żadnych czynności związanych z eksploatacją urządzeń przesyłowych położonych na nieruchomości nr 144/2 należącej obecnie do uczestnika postępowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że termin zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu upłynął z dniem 01.01.1975 roku, a odmienne stanowisko skarżącego jest błędne.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., zaś ich wysokość ustalono w oparciu o § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.).